

KO'ZIM QAROG'IDASAN, VATAN!

*Turg'unbayeva Noila Dilshod qizi**O'zbekiston Davlat Jahon Tillari Universiteti**1-bosqich talabasi*

Annotatsiya. Vatan- bu inson va uning avlod-ajdodlari kindik qoni to'kilgan muqaddas dargohdir. U milliy g'urur, madaniyat, tarix va qadriyatlar majmui hamdir. Ushbu maqolada biz tug'ilib o'sgan jannatmakon yurt haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: Vatan, Shiroq, To'maris, Doro, ahamoniylar, ajdodlar

Kirish.

Vatan – bu ajdodlar maskani, el-yurt, xalq voyage yetgan, uning tili, tarixi, madaniyati, urf-odatlar, qadriyatlar, chinakamiga shakllanib, o'sib, kamol topib boradigan zamindir. Uni asrab-avaylash har birimizning farzandlik burchimizdir. Vatanimiz – O'zbekiston ham xalqimiz uchun muqaddas maskan. Bu zaminda qadim zamonlardan buyon buyuk sarkardalar, olim-u allomalar yashab, o'z mehnatlari bilan butun dunyoga o'rnak bo'lgan.

Bolaning murg'ak qalbidagi ilk bor paydo bo'lgan Vatan timsoli har qancha yorqin bo'lmasin, hali o'zining shakl-u shamoyilini to'la topib ulgurmagan bo'ladi. Vatan tuyg'usi insonning o'zi bilan o'sib-ulg'ayib boradigan tuyg'u ekan. Tajribamiz ortgani sari, hayotdagi qiyinchiliklar, uning past-u balandliklarini boshimizdan o'tkazganimiz sari "Vatan" degan tushunchani yanada chuqurroq anglab boramiz, his qilamiz va yanada qadrlaydigan bo'lib qolamiz, Vatan haqidagi tushunchamiz, tasavvurimiz to'lishib, kengayib boyib boraveradi. Vatan jo'shqin yoshlik damlari bilan bog'liq so'lim maskandir. Inson ham nihol kabi, uni undurib o'stiradigan ona zamin bor, quyosh, suv, havo uni o'z ne'matlaridan bahramand qiladi.

Vatan tushunchasini yanada chuqurroq bilishimiz uchun uning tarixiga nazar tashlash maqsadga muvofiq. Vatan deb jonin fido qilgan To'maris, Shiroq kabi ajdodlarimiz bor. Shiroq jasorati Kir halokatga uchragan bo'lsada ahamoniylar Turonni bosib olish niyatidan vos kechmadilar. Saklar dushmanlarga qattiq qarshilik ko'rsatdilar. Buni salary qabilasiga mansub Turonning mard o'g'loni Shiroq jasorati misolida ko'rish mumkin. Shiroq qabiladoshlariga bosqinchilarni yo'q qilish rejasini aytdi va o'zining quloq, burnini kesishni buyurdi. Shundan so'ng u Doro yoniga borib vatandoshlaridan alamzada elanligini aytib, ulardan yordam berishini, ularni sak askarlari joylashib olgan joyga yaqin yo'ldan boshlab borishini aytdi. Doro quloq, burni kesilgan Shiroqning gaplariga ishondi, Shiroq ularni cho'l ichkarisiga boshladi. Doro qo'shini qancha yurmasin manzildan darak bo'lmadi. Bu orada forslar

qo'shinining oziq-ovqat zaxirasi tugadi. Darg'azab bo'lgan forslar aldanganini tushunib yetdilar. Shunda vatanparvar Shiroq ularga qarab: "Men bir o'zim Doro qo'shinini halokatga uchratdim. Vatandoshlarimni esa o'lim va talon-tarojdan saqlab qoldim", - degan ekan. Turonning mard o'g'loni Shiroq dushman qo'lida halok bo'ldi, lekin xalqini, Vatanini bosqinchilardan saqlab qoldi.

"Vatan" tushunchasi ma'lum hududnigina qamrab olmaydi, balki uning tarkibiga butun jamiyat, uning kechagi kuni, buguni hamda ertasi ham kiradi. Shuning uchun Ozod Sharofiddinov "O'lsam, ayrilmasman quchoqlaringdan" deya bot-bot takrorlaydi.

Vatan - ona so'zi naqadar laziz,
Sensan har narsadan mo'tabar, aziz,
Hurmatini saqlar har bir o'g'il-qiz,
Muqaddas, mo'tabar, ulug' Vatanim,
O'lsam, ayrilmasman quchoqlaringdan...

Shoirilar, yozuvchilar ijodiga nazar tashlaydigan bo'lsak, "Vatan" mavzusi jo'shqin baralla kuylanadi. Ular yozgan satrlarni inson yana va yana mutolaa qilgisi kelaveradi. Misol uchun, xalq suygan Muhammad Yusuf, Abdullah Oripov, Erkin Vohidov yurtimiz haqida yozgan she'rlarini xalq ham zavq, ham shavq bilan o'qiydi. Ularning yozgan satrlari insonlar qalbidan alohida joy egallagan hamda musiqa bo'lishga ham ulgurgan. Ularni eshitgan inson yana eshitgisi, kuylagisi kelaveradi. Ijodkorlar o'zlarining she'rlari bilan odamlarning qalbida Vatanga bo'lgan mehr, muhabbatni yanada oshirishga xizmat qilishgan.

Vatan sevgisi – insonning eng yuksak tuyg'ularidan biri. Bu tuyg'u insonni vatanparvarlik, fidoyilik va millat manfaatlarini himoya qilishga undaydi. Har bir kishi Vatanga bo'lgan muhabbati bilan kuchli va o'ziga ishongan bo'lib shakllanadi. Bugungi kunda biz o'z Vatanimizda tinch va farovon yashayotganimiz uchun minnatdormiz, chunki bu farovonlik ota-bobolarimizning fidoyiligi va tinimsiz kurashlari evaziga qo'lag kritilga.

Vatan sevgisi yoshlikdan boshlab shakllantilishi kerak. Farzandlarda bu tuyg'uni uyg'otish uchun, ularga tariximizni, ajdodlarimiz erishgan yutuqlarini, davlatimiz erishgan yutuqlarni o'rgatish lozim. Shu tariqa ular Vatanni sevib, kelajakda uni himoya qilishga, yanada rivojlantirishga hissa qo'shishga intiladilar.

Har bir fuqaro Vatan oldidagi burchini unutmasligi kerak. Bu burch, avvalo, yaxshi ta'lim olish, halol va mehnatkash bo'lib o'sish, Vatan manfaatlarini uchun xizmat qilishdan iborat. O'z yurtiga foyda keltirishni o'ylagan kishi doimo davlat va jamiyat uchun ma'suliyatli bo'ladi.

Bizdan avval o'tgan avlod-ajdodlarimiz Vatanni jamiki betakror jozibasi bilan, tunganmas xazinalari bilan bizga meros qoldirdi, uni ko'z qorachig'imizdek asrashimiz darkor. Shunday qilib Vatan sevgisi faqat so'z bilan ifodalab bo'lmaydigan tuyg'udir, balki har birimizning kundalik hayotimizdagi ishlarimiz aks etishi lozim bo'lgan qadriyatdir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, "Alloh O'zbekiston deb atalgan tuprog'ida oltin gullaydigan, qishlarida bahor shivirlaydigan, tog' desa tog'i bor, bog' desa bog'i bor, har tongda bulbullar madhini o'qib tamom qilolmaydigan bir yurtni Vatan qilib bergan ekan, buning uchun o'zimizni baxtli deb bilmog'imiz kerak, shukronalar bilan yashamog'imiz kerak. Vatan bizga ato etilgan ulug' ne'mat ekan, Vatanga muhabbat ham har birimizga berilgan ulug' ne'matdir"- deydi Ozod Sharofiddinov.

Ko'zim qarog'idasan, Vatanim!

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. amazon.uz internet sayti
2. "O'lsam ayrilmasman quchoqlaringdan" Ozod Sharofiddinov "Tafakkur" jurnali 10-soni (1997). (p 6-8).
3. adu.uz internet sayti
4. Ozod Sharofiddinov, "Ijodni anglash baxti" . – T.: "Sharq", 2004. – 640 b.
5. "Inson va Vatan" Sharof Rashidov, 1964. – 184 bet.